

στο μικροσκόπιο...

Αφγανιστάν και Ρωσία υποχρεώνουν τις ΗΠΑ να διαμορφώσουν με τους Ευρωπαίους μια νέα Συμμαχία

Του Δ. Π. ΔΗΜΑ

Οι σχέσεις της Ουάσιγκτον με τους Ευρωπαίους, όπως κατέδειξαν και οι εδώ επαφές της Ελληνίδας ΥΠΕΞ Ντόρας Μπακογιάννη, πρωτίστως στο NSC με τον στρατηγό Τζόουνς, αλλά και στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ με τη Χίλαρι Κλίντον, είναι πρώτης προτεραιότητας και ζωτικής στρατηγικής σημασίας για τη νέα αμερικανική διοίκηση. Οι σχέσεις αυτές έχουν δύο αιχμές, εκ των οποίων η μία αφορά τον αμερικανικό πόλεμο στο Αφγανιστάν και η άλλη την προσέγγιση της Ουάσιγκτον με τη Μόσχα.

Σε αμφοτέρους τις περιπτώσεις, η κυβέρνηση Ομπάμα επιδιώκει και καταγράφει σε κάθε ευκαιρία πως, αντίθετα από την προηγούμενη κυβέρνηση, για την προώθηση των ζητημάτων αυτών αντιλαμβάνεται την καθοριστική σημασία της Ευρώπης και πως είναι έτοιμη να βάλει σε κίνηση όλους εκείνους τους μηχανισμούς που θα συμβάλουν στη βελτίωση των σχέσεων.

Η επιδεικνυόμενη... «λεπτότητα» των Αμερικανών αξιωματούχων στις σχετικές συζητήσεις αποβλέπει στην αποστολή του μηνύματος για περαιτέρω «διάγνωση» της πολυπλοκότητας συμπτώσεων και αντιθέσεων σε διατλαντικό επίπεδο, αλλά και σε ενδοευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο και πως είναι διατεθειμένοι να προσεγγίσουν τη «νέα σχέση» με συμφιλιωτικό τόνο

που θ' απέχει από τους ανταγωνισμούς του παρελθόντος.

Ορόσημο, η 60ή σύνοδος

Σε κάθε ευκαιρία, δε, καθίσταται σαφές ότι, για τους Αμερικανούς, ορόσημο των εξελίξεων αποτελεί η 60ή και επετειακή σύνοδος του NATO στις αρχές Απριλίου από κοινού σε Γαλλία (Στρασβούργο) και Γερμανία (Κελ), όπου έστω και δύσκολα θα επιδιωχθεί η διαμόρφωση μιας νέας «στρατηγικής ιδέας» για το μέλλον της Συμμαχίας. Η νέα στρατηγική ιδέα, ωστόσο, δεν πρόκειται να εμφανιστεί ως διά μαγείας και οι σχετικές προσπάθειες θα 'ναι καταδικασμένες σε αποτυχία αν δεν γίνουν συνείδηση στους Αμερικανούς οι βαθιές αλλαγές που έχουν συντελεστεί μέσα στην Ευρώπη, τα NATOϊκά μέλη της οποίας έχουν αποκτήσει μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και ενεργούν με πλήρη επίγνωση των γεωπολιτικών και εθνικών συμφερόντων τους, όπως έδειξε η σύνοδος του Βουκουρεστίου (σ.σ. προς μεγάλη έκπληξη, τότε, του τέως προέδρου Μπους). Πολύ δε περισσότερο, τα πράγματα εντείνονται από το γεγονός ότι και στην περίπτωση του Αφγανιστάν, αλλά και σ' αυτήν της Ρωσίας, ο κ. Ομπάμα θα πρέπει να στηριχθεί σε μια εμβαθυμένη και διευρυμένη σχέση με τους Ευρωπαίους, κάτω από συνθήκες σοβαρής απόκλισης συμφε-

ρόντων και στρατηγικών και εντελώς διαφορετικής μεταξύ τους θεώρησης του παγκόσμιου γίνεσθαι.

Απροθυμία για το Αφγανιστάν

Εν τω μεταξύ, η κάθε περίπτωση παρουσιάζει διαφορετικά διλήμματα και σε ό,τι αφορά το Αφγανιστάν υπάρχει, μεν, ομοφωνία, σε NATOϊκό επίπεδο, για συμπαράσταση στους Αμερικανούς, αλλά απροθυμία για εμβάθυνση της ήδη υφιστάμενης στρατιωτικής ανάμιξης.

Αντίθετα, στην περίπτωση της Ρωσίας, παρατηρείται έλλειψη ομοφωνίας, με τους «νεο-Ευρωπαίους» ν' αντιτίθενται στην άνευ όρων προσέγγιση με τον γείτονά τους και τους Γερμανούς, κατ' εξοχήν από την άλλη πλευρά, λόγω ενεργειακών και άλλων συμφερόντων και εξαρτήσεων, να επιδιώκουν συμπεριλήψη της Μόσχας στη νέα ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική ασφαλείας.

Οι ενδοευρωπαϊκές διαφωνίες, αλλά και η ευρωατλαντική διάσταση ως προς τη Ρωσία, δεν βρίσκουν πλέον «καταφύγιο» στο NATO, δεδομένου ότι ο Οργανισμός εκ των πραγμάτων έχει καταστεί «αδιάφορος έως ξεπερασμένος» και δεν αποτελεί αξιόπιστο φόρουμ πολιτικού διαλόγου για την άμβλυνση διαφωνιών και περαιτέρω προσέγγιση με τη Μόσχα.

Στην Ευρώπη πιστεύουν ακράδαντα πως πέραν των συμφερόντων των χω-

ρών της Γηραιάς Ηπείρου, τα συμφέροντα επίσης των ΗΠΑ εξυπηρετούνται καλύτερα μέσα από ρυθμίσεις που θα συμπερικλείουν τη Ρωσία, αντί να την αποκλείσουν, όπως έχει γίνει με τη μετακίνηση συνόρων προς αυτήν διά της προσθήκης νέων χωρών στη Συμμαχία.

Η Ουάσιγκτον αυτή τη στιγμή φαίνεται να υιοθετεί μια «μετρομένη προσέγγιση» ως προς τα ζητήματα που ενοχλούν τη Μόσχα, καθώς επιχειρείται γεφύρωση των αμερικανορωσικών σχέσεων με επισκέψεις αξιωματούχων του Στέιτ Ντιπάρτμεντ στη ρωσική πρωτεύουσα εν όψει συναντήσεων των ΥΠΕΞ των δύο χωρών, στη Γενεύη, στις αρχές Μαρτίου και των ηγετών τους, στις αρχές Απριλίου, επ' ευκαιρία της οικονομικής συνόδου των είκοσι, στο Λονδίνο.

Ετσι, προς ικανοποίηση των υποδείξεων των Ευρωπαίων για τη δημιουργία συνθηκών προσέγγισης με τη Μόσχα, η κυβέρνηση Ομπάμα φέρεται να 'χει στις προθέσεις της το «πάγωμα» της διεύρυνσης του NATO, και την καθυστέρηση της αντιπυραυλικής ασπίδας σε Πολωνία και Τσεχία. Αυτό δεν σημαίνει πως η κυβέρνηση Ομπάμα εγκαταλείπει τη «φιλοσοφία της διεύρυνσης» του NATO ή πως διαγράφει από τα κιτάπια της την αντιπυραυλική ασπίδα, απλώς επιχειρεί, στη φάση αυτή, ισορρόπηση ευρύτερων συμφερόντων της.

Εγκλωβισμένη η Τουρκία στον «αστερισμό» της Εργκενεκόν

Του ΑΡΗ ΑΜΠΑΤΖΗ

Εκρηκτικά, σφαίρες και μία... στάμνα για την οποία κλήθηκαν αρχαιολόγοι, βρέθηκαν στις εκσκαφές που έγιναν στην Αγκυρα για τον εντοπισμό όπλων που συνδέονται με το παρακράτος, στο πλαίσιο της υπόθεσης Εργκενεκόν, η οποία προκαλεί ένταση και αντιπαράθεση. Το νέο στοιχείο που προστέθηκε είναι οι ισχυρισμοί περί παρατυπίας στην όλη δικαστική διαδικασία, κάτι που καταγγέλλει και η αντιπολίτευση και η Ένωση Δικαστών Εισαγγελέων. Πέρα από τους τύπους, οι καταγγελίες αποκτούν και σημαντική πολιτική διάσταση.

Ο πρόεδρος της Ένωσης Δικαστών Εισαγγελέων Ομέρ Φαρούκ Εμινάογλου είχε

δηλώσει πως στην όλη διαδικασία παρακάμπτονται στην πράξη οι εισαγγελείς, με αποτέλεσμα να διενεργούν την έρευνα και τις ανακρίσεις οι αστυνομικοί. Ο ισχυρισμός έχει πολιτική διάσταση, επειδή είναι γνωστό ότι η αστυνομία εδώ και καιρό έχει «αλωθεί» από το γνωστό και ισχυρό θρησκευτικό τάγμα «Νουρ» του χότζα Φετχουλάχ Γκιουλέν. Το τάγμα που διαθέτει ισχύ πολιτική, οικονομική και ελέγχει ΜΜΕ, είναι από τα σημαντικότερα στοιχεία της κυβέρνησης Ερντογάν. Ο υπουργός Δικαιοσύνης Μεχμέτ Αλί Σαχίν κατηγορήσε την Ένωση, τονίζοντας πως έχει μετατραπεί σε κόμμα και διατυπώνει τις ίδιες απόψεις με την αντιπολίτευση.

Ταυτόχρονα, συνδικάτο εκπαιδευτικών που πρόσκειται

στο κυβερνών κόμμα έκανε χθες μήνυση εναντίον του προέδρου της Ένωσης, υποστηρίζοντας πως με τις δηλώσεις του επιχειρεί να επηρεάσει τη δικαστική διαδικασία. Κατά τα άλλα, οι έρευνες συνεχίζονται. Χθες ολοκληρώθηκαν οι εκσκαφές σε γειτονική προς νεκροταφείο περιοχή στην Αγκυρα. Κατά τις έρευνες, βρέθηκαν διάφορα εκρηκτικά και σφαίρες, ενώ με τη στάμνα, οι έρευνες πήραν και μορφή ανασκαφών. Η πολιτική ένταση είναι δεδομένη, με τη διαφορά ότι, σε αντίθεση με την αρχική φάση της υπόθεσης Εργκενεκόν, υπάρχουν πλέον συγκεκριμένα στοιχεία με την εύρεση οπλισμών που αποδίδονται στους παρακρατικούς μηχανισμούς.

Ο αρχηγός του Ρεπουμπλικανικού Λαϊκού Κόμματος

Ντενίζ Μπαϊκάλ υποστήριξε ότι οι εισαγγελείς λειτουργούν υπό τις οδηγίες της πολιτικής ηγεσίας και ειδικότερα του πρωθυπουργού Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν. Αμφισβήτησε τη σοβαρότητα των ερευνών, λέγοντας πως οι απόστολοι στρατιωτικοί που προσήχθησαν στις 7 Ιανουαρίου αφέθηκαν ελεύθεροι, κάτι που, σύμφωνα με τον Μπαϊκάλ, αποδεικνύει ότι δεν υπάρχουν σοβαρά στοιχεία.

Να σημειωθεί ότι μεταξύ αυτών που συνελήφθησαν μετά τις προσαγωγές της 7ης Ιανουαρίου είναι και ο ιστορικός Γιαλτσίν Κιουτσούκ. Ο τελευταίος, σε βιβλίο του σχετικά με την Ιστορία της Τουρκίας πριν από 25 χρόνια, είχε γράψει ότι η γνωστή στην Τουρκία ως Β' νίκη στον

Σαγγάριο εναντίον των ελληνικών δυνάμεων το 1921 δεν είναι μάχη και νίκη, αλλά απλή υποχώρηση των ελληνικών στρατευμάτων. Η όλη υπόθεση, μετά τη σύνδεσή της με γνωστά ονόματα από την υπόθεση «Σουσουρλούκ» -έρευνες και δίκη για παρακρατικούς μηχανισμούς 1996-1997-, παίρνει άλλη τροπή. Η κυβέρνηση αποκτά έτσι σχετικό πλεονέκτημα, αφού δημιουργείται πιο πειστική εικόνα περί τρομοκρατίας. Το πώς θα εξελιχθεί η ιστορία θα φανεί με τις επόμενες προσαγωγές. Ωστόσο, ο διχασμός παραμένει, αφού τμήμα του πολιτικού κόσμου εξακολουθεί να ισχυρίζεται ότι το κυβερνών κόμμα διακατέχεται από τάση ρεβανσισμού εναντίον του χώρου των κεμαλιστών.